

WIKIPEDIA
Den fria encyklopedin

Språk i naturvetenskap och teknik

DIGITALA PRESENTATIONER

Gymnasiet
Wiki-artikel

Skriv ut pdf:erna
i A3-format!

Det webbaserade uppslagsverket Wikipedia sågs länge med misstro både i skolvärlden och bland etablerade forskare. Den bilden har ändrats. Den engelskspråkiga versionen av uppslagsverket är idag världens sjätte största sajt. När tidningen Nature år 2005 lät forskare granska ett antal vetenskapliga artiklar på Wikipedia och i Encyclopædia Britannica ansågs båda uppslagsverken ha ungefär lika korrekta uppgifter. Fortfarande finns dock stora variationer i kvaliteten på wikipedias artiklar.

OM EXEMPLET

I exemplet ger vi några förslag på hur man som nybörjare kan närma sig Wikipedia. Innan man påbörjar arbetet med en helt ny artikel bör man lära sig wiki-tekniken genom att till exempel komplettera och förbättra befintliga artiklar eller lägga till saknade källhänvisningar.

FÖRDELAR MED ATT PUBLICERA PÅ WIKIPEDIA

När elevernas arbetar med Wikipedia kommer deras bidrag sannolikt att få tusentals läsare, vilket kan fungera både inspirerande och motiverande. Man kommer också att få direkt återkoppling från de många erfarna och engagerade skribenter som redan finns där. När eleverna lär sig hur en wiki fungerar kommer det också att leda till ökad kunskap om källkritik.

WIKIPEDIA Den fria encyklopedin

Skapa konto Logga in

Artikel Diskussion Visa Redigera Redigera wikitext Visa historik Sök

Groddjur

Groddjur (Amphibia) är en klass ryggradsdjur, som antas ha utvecklats ur kvastfeningar och indelas i tre ordningar: stjärtlösa groddjur (Anura), alltså grodor, stjärtgroddjur (Urodela) i vilka ingår salamandrar, samt maskgroddjuren (Gymnophiona). Det vetenskapliga namnet kommer från grekiskan och är sammansatt av ἀμφί (*amphi*), 'på bägge sidor', och βίος (*bios*), 'liv', alltså 'dubbelt levande'. Namnet syftar på metamorfosen, då de flesta groddjuren först lever som larv i vattnet innan de går över till ett liv på land. Även de flesta vuxna groddjur har ett habitat av akvatiska och terrestriska (relaterad till jord) områden. De behöver i alla fall närheten till vatten. Många arter är aktiva på natten som skydd mot fiender och mot vattenförlustning från huden.

Innehåll [göm]

- 1 Utbredning och habitat
- 2 Utseende
  - 2.1 Matspjälkning
  - 2.2 Nervsystemet
  - 2.3 Rörelseapparat
  - 2.4 Andningsorganen
  - 2.5 Utsöndringsorganen
  - 2.6 Blodet, blodomloppet och hjärtat
- 3 Ekologi
  - 3.1 Föda och fiender
  - 3.2 Fortplantning
- 4 Evolution
- 5 Taxonomi
- 6 Groddjur och människan

Groddjur

Mindre vattensalamander (*Lissotriton vulgaris*)

Systematik

Domän	Eukaryoter
	Eukaryota
Rike	Djur
	Animalia
Stam	Ryggsträngsdjur
	Chordata
Understam	Ryggradsdjur
	Vertebrata
Klass	Groddjur
	Amphibia
Vetenskapligt namn	
	Amphibia

Skapa en bok Hämta som PDF Utskriftsvänlig version

Verktyg

Sidor som länkar hit Relaterade ändringar Specialsidor Permanent länk Sidinformation Wikidataobjekt Citera denna artikel

På andra projekt

Bilder & media

Språk

Deutsch English Portugues Tieng Viet

WIKIPEDIA Den fria encyklopedin

Skapa konto Logga in

Artikel Diskussion Visa Redigera Redigera wikitext Visa historik Sök

Smärta hos djur

Smärta hos djur uppkommer då kroppsvävnad håller på att bli eller är skadad. Akut smärta uppkommer vid exempelvis skärsår och försvinner sedan, medan kronisk smärta kan pågå under en längre tid som till exempel vid en ledinflammation. Det finns studier gjorda som visar att ryggradsdjur känner smärta på liknande sätt som oss människor, skillnaden är att djur inte har samma förmåga att uttrycka sina känslor i ord.

Innehåll [göm]

- 1 Leddjur
  - 1.1 Kräftdjur
- 2 Ryggradsdjur
  - 2.1 Fiskar
  - 2.2 Reptiler
  - 2.3 Fåglar
  - 2.4 Råttdjur
  - 2.5 Katt
  - 2.6 Nötkreatur
  - 2.7 Häst
- 3 Referenser
  - 3.1 Noter

Leddjur [redigera | redigera wikitext]

Kräftdjur [redigera | redigera wikitext]

Enligt Anders Lundqvist på Lunds universitet så s... känner obehag som kan jämföras med smärta... reaktioner, skyddsreflexer, i samma situation som en... eller sjukdomssymptom kan tolkas så att de känner smärta.^[1]

Skapa en bok Hämta som PDF Utskriftsvänlig version

Verktyg

Sidor som länkar hit Relaterade ändringar Specialsidor Permanent länk Sidinformation Wikidataobjekt Citera denna artikel

Språk

Deutsch English Portugues Tieng Viet

ELEVER ÄR VÄLKOMNA

Wikipedianer är i grunden positiva till att skolan använder wikipedia i undervisningen. Man har själva gjort en lista över vad webbpublicering i undervisningen kan syfta till. Nämligen...

- ... att inspirera och motivera; det är spännande att skriva för en större publik, och kursdeltagare får en anledning att kontrollera fakta bättre och vara mer precisa i sina formuleringar.
- ... att ge möjlighet till mer återkoppling än vad kursdeltagarna kan få från lärare och kurskamrater – människor i hela Sverige eller världen kan förbättra kursdeltagarnas artiklar, både till språk och innehåll.
- ... att ge djupare instudering till materialet än vad inläsning av kursboken kan ge.
- ... att ge erfarenhet av Wikipediapublicering, som kan vara viktig förberedelse inför framtiden.
- ... att leda till en sund källkritisk hållning till Wikipedia.
- ... att förbättra Wikipedia.

Artikeln om groddjur har till stora delar skrivits av en gymnasieelev i Kalmar, våren 2014 (lärare: Dan Frendin, Kalmarsunds gymnasieförbund). Som källor användes gamla zoologiböcker från skolbiblioteket såväl som engelska Wikipedias artiklar om djurgruppen. Skribenten belönades med en guldstjärna för sin insats.

Grunden till artikeln "Smärta hos djur" skrevs 2012 av elever på kursen Djursjukvård (Realgymnasiet i Uppsala). Erfarna Wikipediaanvändare hjälpte sedan till att utveckla artikeln.

En stjärna till dig! [redigera wikitext]

Stjärna för briljanta idéer

För du har så många briljanta idéer så förtjänar du en stjärna! Casper22 (diskussion) 26 mars 2014 kl. 14.43 (CET)

Hej, jag antar att stjärnan gäller din insats för artikeln groddjur och kan bara instämma. Jag tog mig friheten och sorterade rubrikerna. --Nordelch För Wikipedia - i tiden 26 mars 2014 kl. 18.39 (CET)

VAD ÄR EN WIKI?

En wiki är en webbplats med undersidor som kan skapas och ändras av användarna själva, utan någon redaktionell förhandsgranskning. Ordet kommer från hawaiiskans "wiki" som betyder snabb. Den utan tvekan största wikin är uppslagsverket Wikipedia, vars engelska version är världens sjätte största webbplats. I augusti 2014 innehöll den svenska versionen över 1,8 miljoner artiklar.

WIKISPACES

En bra början kan vara att med hjälp av wikitekniken skapa en helt egen wiki. Ett bra verktyg är Wikispaces, som är gratis att använda i undervisnings-syfte. Där kan eleverna ansvara helt för innehållet och adressen blir valfrittamn.wikispaces.com. Tack vare att varje elev kan få ett eget konto är det lätt för läraren att via historiken se exakt vilka ändringar som gjorts, när de gjorts och av vem.

UMGÅS, FRÅGA & EXPERIMENTERA

Det finns många sätt att börja närma sig Wikipedia – kunniga användare står beredda att hjälpa till.

BYBRUNNEN – en samlingsplats för information om och diskussioner kring Wikipedia.

DELTAGARPORTALEN – en naturlig start för nya användare. Här finns tips på hur man enkelt kan komma igång och snabbt göra ett bidrag (till exempel genom att fiktageranska en artikel eller ladda upp en saknad bild).

SANDLÅDAN – en klottersida där man fritt kan testa Wikipedias redigeringsfunktioner. Sidan nollställs varje natt. Man kan också skapa en sandlåda under sin egen användarsida om man vill göra längre experiment i lugn och ro.

ÖNSKELISTAN – här finns efterlysningar på artiklar som fortfarande saknas och behöver skrivas. Titta gärna under ämnen som Biologi, Teknik, Kemi och Fysik.